

Brainport Eindhoven: van prioriteitsregio tot mainport-status

Als we denken aan Eindhoven, dan denken we vaak eerst aan voetbalclub PSV, carnaval en Groots met een zachte G van Guus Meeuwis. Hoewel dit óók Eindhoven is, gaat er achter deze façade van bourgondische gezelligheid veel meer schuil. De regio Eindhoven loopt namelijk wereldwijd voorop als het gaat om trends als digitalisering, robotisering, big data en nieuwe disruptieve technologieën zoals 3D-printen en Artificial Intelligence. Maar, realiseert de rest van Nederland zich wel wat zich allemaal in onze ‘achtertuin’ afspeelt?

We hebben het hier over Brainport Eindhoven, gevormd door bedrijven, kennisinstellingen en overheden in de regio die ooit te boek stond als prioriteitsregio. “Het zit in het regionale DNA om de samenwerking tussen deze ‘strengen’ op te zoeken”, zegt Emiel Kuijpers, marketing- en communicatiemanager bij Brainport Eindhoven. “We delen hier allemaal dezelfde historie; specialisaties die voortkomen uit iconische bedrijven als Philips en DAF en ons het onderscheidend vermogen opleveren om extreem nauwkeurig en met hoge precisie hightech machines te maken.” Bedrijven als ASML, NXP en honderden gespecialiseerde mkb'ers zetten de informele, ondernemende samenwerkingscultuur voort en investeren zelf (en gezamenlijk) veel in R&D. Begin jaren negentig, in reactie op de massa-ontslagen bij DAF en Philips en hun toeleveranciers, besloten 21 gemeenten in de regio tot samenwerking. Zij creëerden met hulp uit ‘Brussel’ een fonds voor economische structuurversterking: het Stimulusprogramma. Het programma bleek succesvol. Hierop voortbouwend sloegen bedrijven, overheden en kennisinstellingen de handen ineen. Kuijpers: “Als ‘triple helix’ legden zij de basis voor ‘innovatie-ecosysteem’ Brainport. Gaandeweg hebben we samen een voedingsbodemp gecreëerd met een bijzondere combinatie van open innovatie en regionale samenwerking. Het doel van die samenwerking is om elkaar te versterken en samen sneller tot innovatie te komen.” Dit geldt ook voor de maakindustrie. Kuijpers: “De huidige ontwikkelingen gaan erg snel en het vraagt veel van ondernemers om die bij te benen. Juist door samen te werken en zoveel mogelijk bedrijven erbij te betrekken door krachten te bundelen, kunnen bedrijven hun concurrentiekracht behouden of zelfs vergroten. Denk bijvoorbeeld aan de vereniging van bedrijven in Brainport Industries, de fysieke clustering op de Brainport Industries Campus of de mogelijkheden tot innovatiesamenwerking in de verschillende fieldlabs.”

TECHNOLOGIE EN DESIGN

Het belang van die samenwerking is volgens Kuijpers dat Brainport Eindhoven heel goed is in een aantal dingen. “Naast het eerder genoemde onder-

“

**BRAINPORT EINDHOVEN KREEG ALS
DERDE DE MAINPORT-STATUS VANWEGE DE
BIJZONDERE WAARDE VOOR HET VERDIEN- EN
INNOVATIEVERMOGEN VAN NEDERLAND**

”

scheidend vermogen om nauwkeurig en met hoge precisie hightech machines te maken, kennen we de juiste samenvoeging van technologie en design. Gouden handjes in de maakindustrie zorgen voor innovatieve hardware, knappe koppen bij ICT-bedrijven bedenken slimme software en creatieve ontwerpers waarborgen de interactie tussen mens en technologie (de aantrekkelijkheid en gebruiksvriendelijkheid) van die producten.” Die combinatie zorgt ervoor dat Brainport Eindhoven grenzeloos kan innoveren. Bovendien heeft het een opmerkelijke expertise voortgebracht op het gebied van systeemintegratie; verschillende technologische systemen die met elkaar interacteren, communiceren en van elkaar leren. “Die expertise stelt onze regio weer in staat om belangrijke innovatieve oplossingen te ontwikkelen voor de *grand challenges* op het gebied van duurzame energie, de zorg, veiligheid, agrifood en mobiliteit. Hiermee helpen we de wereld verder en trekken we belangrijke investeerders aan.”

ECONOMISCHE VOORSPOED

Uit de Brainport Monitor 2018 blijkt dat de regio opmerkelijke economische voorspoed kent. Dit is ook terug te zien in de toenemende innovatiekracht van Brainport Eindhoven. Kuijpers: “In 2016 gaf het bedrijfsleven van Brainport Eindhoven ruim 1,9 miljard euro uit aan eigen onderzoek en ontwikkeling (R&D). Hiermee is de regio goed voor ruim een vijfde van de totale private R&D-uitgaven in Nederland (23,1%). Gekeken naar totale publieke en private R&D-uitgaven is Noord-Brabant de enige Nederlandse provincie die - met 2,8 procent - de kabinetsdoelstelling haalt om in 2020 2,5 procent van het BBP in R&D te investeren. In Brainport Eindhoven wordt met alleen al de private R&D-uitgaven een aandeel van 5,1 procent van het BBP behaald.”

Het gaat dus goed met de regio. Maar, zoals gezegd, beperken ontwikkelingen als digitalisering, robotisering, big data en nieuwe disruptieve technologieën zich niet tot de regiogrenzen. Kuijpers: “Dit zijn echt wereldwijde ontwikkelingen die de maakindustrie in snel tempo transformeren. Dit leidt tot nieuwe of sterk veranderende businessmodellen, nieuwe productiemogelijkheden en verdere integratie van productieprocessen en innovaties voor maatschappelijke uitdagingen. We noemen dit in Nederland ook wel ‘Smart Industry’. Wij zien hier een belangrijke kans voor de regio, waar we de gehele keten van bedrijven op moeten aansluiten om ondernemers zo een overzichtelijke ingang te bieden in het netwerk.”

BRAINPORT INDUSTRIES CAMPUS

Een goed voorbeeld van ontwikkelingen op het gebied van machinebouw is de onlangs geopende Brainport Industries Campus. Kuijpers: “Deze campus is geen traditionele verzameling van bedrijven op één locatie, maar nadrukkelijk ingestoken om anders te gaan samenwerken en zo innovatie te bevorderen”, vervolgt Kuijpers. “Vooraanstaande kennisinstellingen en gerenommeerde bedrijven zullen op Brainport Industries Campus samenwerken om ideeën te realiseren en business cases te ontwikkelen. Hier wordt de next generation van de hightech maakindustrie opgeleid in een state-of-the-art werk- en leeromgeving. Dat maakt de Brainport Industries Campus het thuisfront voor vergaande samenwerkingsverbanden tussen toeleveranciers, specialistische bedrijven en innovatieve onderwijs- en kennisinstellingen en een bakermat van open innovatie. Hier delen de meest succesvolle bedrijven hoogwaardige faciliteiten, zoals cleanrooms, flexibele productieruimtes, magazijnen en geavanceerde voorzieningen. En hier presenteren ze zich samen als één showcase aan hun (inter)nationale klanten.”

Lid worden, zoals bij een branchevereniging, kan bij Brainport Eindhoven niet. In principe is ieder innovatief bedrijf dat is gevestigd in de regio, een Brainport bedrijf. Kuijpers: “Als je dan ook nog slim gebruikmaakt van het

BRAINPORT DEVELOPMENT

Partijen die kansen zien en die willen grijpen in Brainport Eindhoven, kunnen contact opnemen met Brainport Development, de economische ontwikkelmaatschappij voor de regio. Die werkt samen met vele partners aan het versterken van Brainport Eindhoven. Als onafhankelijke en vraaggestuurde organisatie wordt op bevolgen wijze gewerkt aan concrete resultaten. Brainport Development ontwikkelt de regionale economische strategie, ontwikkelt en realiseert projecten, biedt bedrijfsadvies en promoot Brainport Eindhoven in binnen- en buitenland.

regionale netwerk en de mogelijkheden die dat biedt door samen te werken, kennis te delen of simpelweg producten te kopen/verkoop, dan ben je echt onderdeel van Brainport Eindhoven. Helemaal als je als bedrijf ook nog inspeelt op een van de *grand challenges*.”

Wel doen veel bedrijven mee aan de projecten en bijeenkomsten die worden geïnitieerd. Een daarvan is het project Toekomstbestendige Maakindustrie, gericht op industriële maakbedrijven (toeleveranciers) die zich willen verbeteren of vernieuwen. “En dan niet alleen de innovatieve koplopers, maar juist de volgers die een positie hebben wat verderop in de toeleverketen. We willen hen onder meer laten nadenken over de toekomstige wensen van hun klanten, over externe ontwikkelingen die op hun bedrijf van invloed (gaan) zijn en over hun huidige en toekomstige concurrentiepositie, zodat ze meer en betere strategische keuzes gaan maken.

Hierbij spelen de eerder genoemde ontwikkelingen op het gebied van machinebouw een grote rol. Want hiermee kunnen bedrijven hun producten en processen flexibeler, efficiënter en meer op maat maken. Met meer ‘custom made’ producten/diensten en manieren van werken kunnen bedrijven sneller en betrouwbaarder aan de wensen van hun klanten voldoen.”

MAINPORT-STATUS

Het belang van Brainport Eindhoven op politiek en economisch niveau wordt volgens Kuijpers steeds beter gezien en gestimuleerd. In 2016 kreeg de regio – als derde naast Rotterdam en Schiphol – de mainport-status vanwege de bijzondere waarde voor het verdien- en innovatievermogen van Nederland. In het regeerakkoord ‘Vertrouwen in de toekomst’ van 10 oktober 2017 onderstreepte het kabinet nogmaals het nationale belang van dit economisch kerngebied.

Kuijpers: “Het concrete resultaat hiervan is de Brainport Nationale Actieagenda waarmee we samen de internationale concurrentiekracht van deze regio – en daarmee van Nederland – bevorderen. Met deze agenda bundelen we de krachten en realiseren we ambities van het Rijk, de provincie Noord-Brabant en de Brainportregio. We werken dus samen aan de verdere verbetering van de regio op veel thema's, zoals het aantrekken van internationaal talent, onderwijsinnovatie, vestigingsklimaat, maar ook sleuteltechnologieën, starters verder helpen, digitalisering en maatschappelijke innovaties.”

Met de erkenning gaat het dus ook de goede kant op. “Daarnaast ligt vooral een focus op het erkennen van het belang van de regio bij inwoners (zowel regionaal als nationaal), omdat technologie ons dagelijks leven meer dan ooit gaat vormen en bepalen. Daarom is het essentieel dat de rol van Brainport Eindhoven daarin wordt gezien en versterkt, zodat steeds meer jongeren een loopbaan kiezen in de technologie. Van mbo tot universiteit, maar ook in ondersteunende werkvelden zoals communicatie en marketing. Kortom, hightech raakt ons allemaal en Brainport Eindhoven is dé regio in Nederland waar dat belang een sterke impuls krijgt.”